

Universitätsbibliothek Paderborn

**Avgvstini Barbosæ I. V. D. Lvsitani, Protonotarii, Et
Ivdicis Apostolici designati pro Tribunali Nunciaturæ
Hispaniæ, ac insignis Ecclesiæ Vimaransenis Thesaurarij
Maioris, Collectanea Doctorvm, Qui ...**

Barbosa, Agostinho

Venetiis, 1643

4. Vbi vnus Rector non sufficit populo, adiungat sibi Sacerdotes competentes; datur modus erigendi nouas parochias, etiam inuitis Rectoribus, & præfectis. In nouis parochijs danda portio ex fructibus ...

urn:nbn:de:hbz:466:1-14108

probant gloss. *verb. pars dimidia, in Clem. 2. de etate, & qual.* & gloss. *verb. suspensos, in Clem. 2. de vita, & honest. cleric. Nauar. in man. c. 25. num. 123. & de orat. cap. 7. num. 34. & misel. 59. de orat. num. 9. Azor. in sit. moral. parr. 2. lib. 7. c. 7. q. 8. & 9. Monet. de distrib. quotid. part. 3. quest. 6. num. 16. Rot. in Orto-
len. Canoniceus 10. Junij 1619. coram bone mem. Remboldo, ubi fuit dictum per hoc decretum non adimi interessentibus distributiones creatas ex annuercarijs, & alijs communibus ministerijs.*

18. Hoc decreto agi de canonicatibus, & portionibus, & fieri de necessitate hanc detractioe quando sunt nullae distributiones, & ita tenues, quae distribuuntur interessentibus tantum; sed in cap. 3. sess. 22. deduci hanc tertiam partem ex dignitatibus etiam non ex necessitate, sed in odium non residentium, & partem absentium non presentibus, sed alicui pio loco esse applicandam, refert decretum Nicol. Garc. d. c. 2. nu. 465. Caetera quae circa intellectum vnus, & alterius decreti adduci possunt, inue-

nies infra dict. sess. 22. cap. 3.

1. Proportionabiliter. Hoc est, ut is, cui plus detractum est ex grosso sui beneficij, aliquid amplius accipiat in distributionibus quotidianis secundum modum & proportionem eius, quod amplius ipsi detractum fuit, ut per Stephan. VVeyms dict. consil. 11. num. 12. *vers. si aequae*, ubi in princip. illius numeri refert sacram Congreg. censuisse plus dandum esse ex quotidianis istis distributionibus ei, cui plus est ablatum ex dignitate, vel praebenda pinguiore, adeo ut nihil sit dandum illi, cui nihil fuit ablatum.

2. Ab Episcopo etiam tanquam sedis Apost. delegato, &c.] Disputat Stephan. VVeyms dict. consil. 11. num. 10. cum seqq. pag. 59. an sic per Episcopos facienda sit ista tertia pars fructuum distributio, ut illorum participatioe, hoc est, in distributionibus quotidianis omnes debeant esse pares, & aequaliter participare? vide apud eum,

Vbi vnus Rector non sufficit populo, adiungat sibi Sacerdotes competentes; datur modus erigendi nouas parochias etiam inuitis Rectoribus, & praefectis. In nouis parochijs danda portio ex fructibus quomodolibet pertinentibus ad Matricem Ecclesiam, qua portione non sufficiente, compellendus populus dare necessaria.

C A P V T I V,

- 1 Episcopus cogere potest Rectores, si illi non sufficiant, adiungere alios clericos ad administrationem Sacramentorum.
- 2 & ad hoc non debet expectari quod Parochiani decedant sine Sacramentis.
- 3 Coadiutoriam erigere non potest Episcopus in vim huius decreti.
- 4 Coadiutores ministri adhibendi quando solus curatus eodem tempore pluribus infirmis providere non potest.
- 5 Episcopus non potest dismembrare partem cura vnus Ecclesiae, & applicare alteri.
- 6 Parochianis qui ob locorum distantiam patiuntur incommoda in percipiendis Sacramentis quomodo succurrendum.
- 7 Episcopi constituere possunt nouas parochias ubi parochiani ob locorum distantiam, siue difficultatem sine magno incommodo ad Sacramenta percipienda accedere non possunt.
- 8 Episcopi arbitrio relinquuntur quantum vna Ecclesia ab altera distare valeat, ut parochiani Sacramenta commode inde sumere valeant.
- 9 Decretum hoc procedit quamuis Ecclesiae subiectae essent Regularibus.
- 10 Oratorium si adesset in loco minime incommodo non est facienda separatio parochiae ob numerositatem populi.
- 11 Episcopo non licet in Ecclesia sub parochia instituta fontem baptismalem constituere.
- 12 Episcopus inuitis Rectoribus, sed tamen sine illorum prauidicio potest parochiam diuidere ob numerositatem populi.
- 13 Ecclesia matrix, seu parochialis non acquirit ius patronatus in Ecclesia fundata intra suos limites.
- 14 Dos debet assignari tempore fundationis, & non post ac acquirendum ius patronatus.
- 15 Parochiani tenentur providere Rectori de victu ubi de necessitate est edificanda Ecclesia propter numerositatem populi, si non sit unde possit dotari.
- 16 Decime ad Ecclesiam matricem pertinentes non transeunt ipso iure in Ecclesiam parochialem nouiter erectam.

E piscopi, etiam tanquam Apostolicae Sedis delegati, in omnibus Ecclesijs parochialibus, vel baptismalibus, in quibus populus ita numerosus sit, ut vnus Rector non possit sufficere Ecclesiasticis Sacramentis ministrandis, & cultui diuino peragendo, cogant Rectores, vel alios, ad quos pertinet, sibi tot Sacerdotes ad hoc munus adiungere, quot sufficiant ad Sacramenta exhibenda, & cultum diuinum celebrandum. *a* In his vero, in quibus *b* ob locorum distantiam, siue difficultatem parochiani sine magno incommodo ad percipienda Sacramenta, & diuina officia audienda accedere non possunt, nouas parochias, & etiam inuitis Rectoribus iuxta formam constitutionis Alexandri III. quae incipit, *b* Audientiam, & constituere possint. *c* Illis autem sacerdotibus, qui de nouo erunt Ecclesijs nouiter erectis praeficiendi, competens assignetur portio arbitrio Episcopi ex fructibus ad Ecclesiam matricem quomodocumque pertinentibus, & si necesse fuerit, compellere possit populum ea subministrare, quae sufficiant ad vitam dictorum Sacerdotum sustentandam, quacumque reseruatione generali, vel specialia, vel affectione, super dictis Ecclesijs, non obstantibus. Neque huiusmodi ordinationes, & erectiones possint tolli, nec impediri, ex quibuscumque prouisionibus, etiam vigore resignationis, aut quibusvis alijs derogationibus, vel suspensionibus.

Vide

^a Cap. & temporis 26. q. 1. & c. fin. de Eccl. iudi.

^b Cap. ad audientiam de Eccl. iudic. lib. 3. tit. 48.

1. **V**ide nouissime Stephan. VVeyms *ad constitutiones* 24. *ex antiquo iure de sumptibus*, & per Concil. Trident. *in nouat. constit.* 19. pag. 218. ubi innovari dicit *cap. ad audientiam de Ecclef. adific.* per text. *in presenti*, & vnum ac alterum multipliciter declarat, & precipue à nu. 15. Episcopum cogere posse Rectores adiungere alios clericos ad administrationem Sacramentorum, & diuina officia, si vnus Rector non sufficiat, censuit Rot. in Tyrasfonen. congrui seruitij 6. Iunij 1594. coram Giptio, cuius meminit Nicol. Garc. *de benef. part. 12. cap. 3. num. 10.*
2. Non debere expectari quod parochiani decedant sine Sacramentis, vt Episcopi cogant Rectores sibi adiungere alios Sacerdotes in Ecclesijs parochialibus, in quibus populus ita numerosus est, vt vnus Rector non sufficiat, refert decifum Nicol. Garc. *dicta cap. 3. num. 9.*
3. Episcopum in vim huius decreti non posse erigere coadiutoriam, sed vique cogere Rectorem ad adiungendum sibi tot Sacerdotes, qui sufficiant Ecclesijs in Sacramentis ministrandis afferit resolutum Armendar. *in addis. ad recop. legum Nauarra lib. 1. tit. 18. l. 7. de Episcopis num. 43.*
4. Quando solus Curatus eodem tempore pluribus infirmi prouideri non potest, non dari iustam causam diuidendi parochiam, sed adhibendi ministros coadiutores. c. c. luit Rot. in *Aquilana nullitatis erectionis* 10. Maij 1613. coram R. P. D. meo Pirouano, apud Farin. *decif. 484. n. 5. p. 1. recit.*
5. Episcopum non posse dismembrare partem curæ animarum ab Ecclesia parochiali subiecta Religioni Hierosolymitana, & applicare alteri Ecclesiæ eiusdem loci, sub pretextu quod populus esset numerosus, resoluit Aldan. *in compend. canon. resol. lib. 7. tit. 8. num. 18. vbi testatur sic fuisse decifum in Ostunen. 12. Iulij 1631.*
6. Parochianis parochia, quæ circa ciuitatem sita est, qui extra ciuitatem habitant, & ob locorum distantiam, seu difficultatem patiuntur incommoda in percipiendis Sacramentis, & diuinis officijs, succurrendum esse remedio huius decreti, & *cap. ad audientiam de Ecclef. adificand.* refert decifum Aldan. *citato loco*, vt scilicet erigatur noua capella extra ciuitatem, quæ non sit Ecclesia de per se, sed in proprietate Ecclesiæ, in qua ponatur Sacerdos amouibilis approbatus ab Ordinario, qui administret Sacramenta illis, qui sunt extra ciuitatem, quibus non potest in nocte, quia porta ciuitatis clauduntur, & hinc testatur resolutum *sub die 12. Augusti 1628.* non licuisse Episcopo Laudensi dismembrare à parochia sita extra muros ciuitatis partem parochianorum habitantium in ciuitate, sub pretextu quod ad illos non detur aditus de nocte, sed esse construendam capellam per Abbatem parochium intra ciuitatem.
7. **a.** *In ijs vero in quibus ob locorum distantiam, &c.* Vide Mandol. *in praxi signat. tit. erectionis*, Lambertini, *de inuentione part. 1. q. 43. art. 15.* Paul. *de Citadin. eod. tract. part. 3. causa 2. acquirendi num. 90.* Paul. Fufe. *de Visi. lib. 2. c. 2. num. 22.* Rebut. *de decim. quæst. 6. lib. 2. num. 21.* Zerol. *in praxi Episcop. part. 1. verb. parochia §. 6.* Piafec. *in simili praxi p. 1. cap. 5. num. 1.* Matth. Soar. *in praxi. & ordine visitandi cap. 4. num. 1.* Petr. Henriq. *conf. 80. titanc.* Leo *in thesauro fori Ecclef. part. 1. cap. 2. num. 68.* Ioan. Bapt. Costa *de remed. subsid. remed. 75.* Aloyf. Ricc. *in praxi rerum fori Ecclef. decif. 554. in 1. edit. alias resol. 476. in 2. edit. Rot. d. decif. 484. p. 1. recent. metipsum de officio, & potest. Episcopi part. 3. allegat. 68. & in meo formul. Episcop. form. 55. Valenzuel conf. 45. nu. 5. cum segg. Stephan. VVeyms *ad constit. 19. num. 13. cum segg. pag. 226. vbi cum Lapo alleg. 67. asserit sufficientem causam extruendæ nouæ Parochiæ esse si aliqua pars veteris Parochiæ sit in suburbano extra portas vrbis, quæ soleat de nocte firmiter claudi, & non nisi cum magna difficultate aperiri, quasi talis difficultas reputari debeat pro aliqua impossibilitate. Et si similiter si Parochiani ruri commorantes cogantur venire ad suam Parochiam in vrbe sitam, quia cum id decenter facere non possunt cum mulieribus, & familia communiter indutis rustico habitu, præsertim diebus solemnitatibus, se commissendo honestioribus ac ditioribus, idoneam dant causam erigendi nouam Parochiam, ne ob disparitatem conditionis, fortune, & morum, ritui, vel ludibrio habeantur, &**

sic retrahantur ab audiendis diuinis Officijs. Rota apud Tambur. *post tom. 3. de iure Abbatum decif. 32. num. 3. cum segg.* vbi aduertit quod quamuis inter causas edificandi nouas Ecclesias recensatur etiam incrementum populi, *cap. precipimus 16. q. 1.* tamen Concilium Trident. desiderauit maiorem necessitatem, siue distantiam loci, & difficultatem Parochianorum accedendi ad percipienda Sacramenta.

Episcopi arbitrio relinqui quantum vna Ecclesia ab altera distare valeat, vt parochiani Sacramenta commodè inde sumere valeant, resoluit Rebut. *in praxi benef. part. 1. tit. de erect. in curatam & paroch. nu. 9.* Menoch. *de arbit. casu 497. per tot.* Aloyf. Ricc. *d. resol. 476. num. 5.* vbi etiam aduertit à decreto erectionis facto per Episcopum etiam tanquam Sedis Apost. delegatum licere quidem appellare, sed solum ad Sanctissimum.

Procedere dispositionem huius cap. etiam si Ecclesiæ subiectæ essent Regularibus, attestatur decifum Franc. Leo *d. cap. 2. num. 69.* quem refero *d. alleg. 68. num. 6.*

Limitari tamen, nisi in loco minime difficili, nec incommodo, Oratorium adesset, vel Ecclesiæ cum fonte baptismali, & cæteris ad parochiam necessarijs, ibique proponeret in sui adiutorem Sacerdotem, qui ibidem resideret, & Sacramenta posset administrare, quia tunc non posset fieri separatio, ex Menoch. *conf. 477. num. 9.* & Ioan. Bapt. Costa *d. remed. 76. resolut.* Aloyf. Ricc. *d. resol. 476. num. 6.* Trullench. *in exposit. Decalogi lib. 3. cap. 5. dub. 8. num. 7.* Ego ipse *d. alleg. 68. num. 7.* Rota apud Tambur. *citato loco d. decif. 32. num. 6.* vbi aduertit quod quando Ecclesia non est capax totius populi, satis prouideri potest per erectionem nouæ capellæ, quæ sit in proprietate Parochialis antiquæ, & *decif. 33. per tot.*

Episcopo non licere in Ecclesia sub parochia instituta, & à Parochiali duodecim distante miliaribus, fontem baptismalem constituere, prohibente c. *plures 16. quæst. 1.* etiam si ad hoc cohonestandum id peterent rationes, c. *ad audientiam, d. 1. de Ecclef. adificand.* resoluit Aldan. *d. tit. 8. num. 20.* attestans sic fuisse decifum *sub die 17. Augusti 1626.*

b. *Ob locorum distantiam, siue difficultatem.* Habet enim distantia locorum, & difficultas iterum in se euidens animarum periculum ne contingat infantes moti sine Baptismo, infirmos sine Sacramentis, aut bene valentes sæpe esse sine sacrificio Missæ diebus dominicis, & festiuis, vt proinde talibus periculis omnino sit occurrendum, ac saluti animarum prouidendum per nouarum Ecclesiarum extruções. Ita Stephan. VVeyms *d. constit. 19. num. 13.*

γ. *Eriam inuitis Rectoribus.* Dummodo tamen sine præiudicio nimirum possidentium fiat, vt per Piafec. *in praxi Episcop. p. 1. c. 5. num. 1.* Si cura penes Vicarium, aut Rectorem non sit, sed tantum exercitium, quia non percipit fructus Parochialis, sed tantum suam congruam, de manu scilicet Capituli, tunc ad ipsum Capitulum spectabit defensio, & non ad Vicarium, Abb. *in cap. exirpan. d. §. quia vero, in repet. nu. 15. post prime, de praben.* Rota apud Tambur. *d. decif. 32. num. 10.*

Episcopum posse sine maioris partis parochianorum consensu ad separationem agere, tenet Aloyf. Ricc. *d. resol. 476. num. 6.* quem refero *dicta alleg. 68. num. 4.*

Ecclesiam matricem, seu parochialem non acquirere ius patronatus in Ecclesia fundata intra suos limites, nisi de suo aliquid contulerit, refert decifum Nicol. Garc. *de benef. p. 5. c. 9. num. 57.*

Ad acquisitionem ius patronatus dorem debere assignari tempore fundationis, & non post, nisi quando ex necessitate populi construitur Ecclesia, refert decifum idem Nicol. Garc. *d. c. 9. num. 58.*

δ. *Constituere possunt.* Præquam Episcopi diocesani assensum suum præbeant ad erectionem nouæ Parochiæ, aduertit Stephan. VVeyms *d. constit. 19. num. 14. cum segg.* quatuor dispicere debent. Primum, an causa subsit idonea, & sufficiens cur erigi expediat nouam Ecclesiam, non secus quàm inquirere debet in causa præquam res Ecclesiastica alienetur. Secundum, curare debet prouideri de necessarijs, puta luminaribus, custodia

stodia, stipendio custodum, & similibus: qua in parte hoc commodi habebit, quod ad ista tacite obligatus sit is, qui extruxit, vel extruere cepit, *cap. cum sicut, de consec. Eccles. Tertium*, quod Episcopus citare, & audire debeat antiquae Ecclesiae Rectorem, & patronum, si forte causam habeant iustam contradicendi propter regulam iuris quae non patitur cuiquam auferri quod suum est, sine suo facto, vel consensu, *c. quod nostrum, de reg. iuris lib. 6. Quartum*, ut Diocesanus providere debeat vtrique Rectori, tam veteris, quam novae Parochiae de competente sustentatione, dummodo Rector Ecclesiae matricis possit commode in sua sustentari, qui tamen si redditibus abundaverit, poterit ex illis aliquid detrahi, quod Rectori novae Parochiae adiciatur, siue ex decimis, siue ex alijs corporibus reddituum, cui alioquin providendum erit aliunde, vel per eum, qui novum opus fieri desiderat, vel per subditos, in quorum usum & commodita-

tem nova Ecclesia destinatur. Haecenus Steph. VVeyms, *Illius autem Sacerdotibus, &c.* Vbi de necessitate est 15. aedificanda Ecclesia propter periculum animarum ex abundantia populi, & non est unde possit dotari, teneri parochianos providere Rectori de vicu resoluunt Lambertin. *de iure patron lib. 1. p. 1. quest. 5. art. 18. in fine, vers. adnervendum, & lib. 3. quest. 7. art. 2. num. 7. vers. Et si isti beneficiati Bellet. de iuris clerice. part. 1. tit. de clerico debitore §. 14. num. 7.*

Decimas ad Ecclesiam matricem pertinentes non transire ipso iure in Ecclesiam parochialem noviter erectam iuxta formam consti. Alexandri III. quae incip. *Ad audientiam*, sed remanere penes matricem, & Episcopum posse arbitrio suo siue de decimis, siue de alijs fructibus providere, tenet Aldan. *d. tit. 8. num. 25.* asserens ita fuisse decimum in *Meniolanen. de Carlatio 11. Martij 1617.* 16.

Propter Ecclesiarum paupertatem, & in casibus à iure permisis faciat Episcopus uniones perpetuas quaruncunque Ecclesiarum parochialium, & aliorum beneficiorum, etiam non Curatorum cum Curatis.

C A P V T V.

- 1 Doctores de materia cap. agentes.
- 2 Capitulum Sede vacante quando possit unire.
- 3 Archiepiscopus unire potest beneficia sua diocesis.
- 4 Legatus à latere unire potest beneficia provinciae sua legationis absque Episcopi prauidicio.
- 5 Abbates, seu Pralati inferiores non possunt unire nisi hoc habeant ex privilegio, seu legitima praescriptione.
- 6 Vicarius generalis non potest beneficia unire sine speciali mandato.
- 7 Causa iusta, veluti necessitas, aut utilitas Ecclesiae requiritur in unione facienda.

- 8 Citari debent omnes quorum interest in unione facienda, non tamen necessarii vocanda est plebs.
- 9 Capituli consensus an & quando in unione per Episcopum facienda intervenire debeat.
- 10 Uniones ad tempus, seu ad vitam non possunt facere Episcopi.
- 11 Beneficia plura simplicia non possunt per Episcopum uniri.
- 12 Beneficia devoluta, & reservata Sedi Apost. quando possit Episcopus unire.
- 13 Beneficia devoluta ad Papam ob Episcopi negligentiam illa non conferentis, potest Episcopus unire.

* Cap. sicut unire, de ex-
co. p. 21.
Concil. Lat.
sub Leo X.
sess. 9. de re-
form. curiae
& infra sess.
24. c. 13.
Vide sess. 14.
cap. 9.
b Cap. unio.
in fin. 10.
q. 3. cap. &
temporis.
cum seq. 16.
quasi. 1.

VT etiam Ecclesiarum status, ubi sacra Deo officia ministrantur, ex dignitate conseruetur, a possint Episcopi, etiam tamquam Apostolicae Sedis delegati, & iuxta formam iuris, siue tamen prauidicio obtinentium, & facere uniones perpetuas quaruncunque Ecclesiarum parochialium & baptismalium, & aliorum beneficiorum curatorum, & vel non curatorum, cum curatis, propter earum paupertatem, & in ceteris casibus à iure permisis, etiam si dictae Ecclesiae, vel beneficia essent generaliter, vel specialiter reservata, aut qualitercunque effecta. ^b Quae uniones etiam non possint reuocari, nec quoquomodo infringi vigore cuiuscunque provisionis, etiam ex causa resignationis, aut derogationis, aut suspensionis.

1. **V**ide Caccialup. in tract. de unionibus art. 5. causa 3. Mandol. in reg. 12. de unionibus quest. 5. num. 3. ad fin. Rebuff. in praxi benefic. tit. de unionibus à num. 38. Gonzal. ad reg. 8. Cancel. gloss. 2. num. 20. Zerol. in praxi Episcop. part. 2. verb. unio. Franc. Leo. in thesauro fori Eccles. part. 2. cap. 16. à num. 22. Rot. decis. 133. num. 20. part. 2. diuers. Aloyf. Rice. in praxi verum fori Eccles. decis. 92. in 1. edit. alias resol. 382. in 2. edit. & in decis. curia Archiep. Neapol. decis. 198. part. 4. Azor. in situ. moral. part. 2. lib. 6. cap. 28. Nicol. Garc. de benefic. p. 12. c. 2. Vgolin. de officio Episcopi c. 52. Stephan. Gratian. discept. forens. cap. 258. Sanch. in praepcepta Decalogi lib. 7. cap. 29. num. 145. cum seqq. metipsum de officio. & potest. Episcopi p. 3. alleg. 66.
2. **a** Possint Episcopi, &c. Idem posse Capitulum Sede vacante, dummodo per eam unionem iurisdictioni Episcopali nihil detrahatur, resoluunt Perusin. de unionibus c. 5. num. 26. Rebuff. in praxi benefic. tit. de unionibus benefic. num. 36. Hoied. de incompatibil. benefic. part. 2. cap. 3. num. 7. vers. similiter Capitulum, Zerol. in praxi Episcop. part. 1. verb. unio §. 11. & par. 2. verb. Capitulum §. 4. & verb. unio §. 7. Azor.

dict. part. 2. lib. 6. cap. 28. q. 9. Raguc. de voce Canon. quest. 16. Quarant. in summ. Bullarj. verb. Capitulum Sede vacante, quest. 9. vers. qua conclusio. Nicol. Garc. d. cap. 2. num. 67. & 68. Sanch. d. e. 29. num. 155. Ego ipse d. alleg. 66. num. 5.

Archiepiscopus unire potest beneficia sua diocesis, non autem Suffraganeorum, resoluunt Rebuff. d. tit. de unionibus num. 29. & 30. Hoieda d. e. 3. num. 7. Azor. d. cap. 28. quest. 7. Sanch. d. cap. 29. num. 155.

Legatum à latere unire potest beneficia provinciae suae legationis absque Episcopi prauidicio, tradunt Rebuff. d. tit. de unionibus à num. 24. Hoied. d. cap. 3. num. 7. vers. ultimus Legatus, Azor. d. cap. 28. quest. 8. Nicol. Garc. d. cap. 2. num. 65. Aloyf. Rice. in d. praxi decis. 492. in 1. edit. alias resol. 383. num. 2. in 2. edit. & d. decis. 298. num. 2. p. 4. Sanch. d. e. 29. num. 158. subdens legatum, qui non est de latere, non posse unire. Ego ipse d. alleg. 66. num. 4.

Abbates, atque alios Praelatos Episcopo inferiores non posse unire, nisi hoc uniendo ius ex privilegio aliquo Pontificio seu legitima praescriptione acquirerint, tenent Rebuff. dict. tit. de unionibus num. 32. & 33. Sbroz. de